

ceumannan 4

ceumannan 4

Pàipear-taic

Earrannan Èisteachd *Listening extracts*

(C4-1-3-1) Ceumannan 4 Modal 1 Aonad 3 Earrannan Èisteachd

(C4-1-3-2) Earrann 1 (1. Èist Crodh no caoraich)

(C4-1-3-3)	a. beanntan	(C4-1-3-10)	h. craobh
(C4-1-3-4)	b. abhainn	(C4-1-3-11)	i. cladach
(C4-1-3-5)	c. loch	(C4-1-3-12)	j. monadh
(C4-1-3-6)	d. gleann	(C4-1-3-13)	k. achadh
(C4-1-3-7)	e. muir	(C4-1-3-14)	l. crodh
(C4-1-3-8)	f. creagan	(C4-1-3-15)	m. caoraich
(C4-1-3-9)	g. coille		

(C4-1-3-16) Earrann 2 (2. Èist Chì thu abhainn)

- (C4-1-3-17) a. Is mise Cailean MacGumaraid agus tha mi a' fuireach anns an Eilean Sgitheanach. 'S e eilean mòr, brèagha a th' ann agus 's toigh leam a bhith a' fuireach an seo. Bhon uinneig agam chì thu beanntan mòra, a' mhuir, an cladach, creagan agus monadh. Tha caoraich air a' mhonadh.
- (C4-1-3-18) b. Hai! 'S e Alison Pheutan an t-ainm a th' orm agus tha mi a' fuireach ann an Druim na Drochaid, baile beag faisg air Inbhir Nis. Bhon uinneig agam, chì thu Loch Nis, craobhan agus beanntan. Tha achadh ann cuideachd le crodh agus caoraich. 'S e baile beag snog a th' ann an Druim na Drochaid.
- (C4-1-3-19) c. Madainn mhath. Is mise Sim Mac a' Ghobhainn. Tha mi sia-deug agus tha mi a' fuireach ann an Obar Pheallaidh. Bhon uinneig agam, chì thu abhainn, coille agus achadh. Tha crodh anns an achadh.

(C4-1-3-20) Earrann 3 (7a. Èist Pròiseact rannsachaidh)

- (C4-1-3-21) a. **Tidsear:** Ceart. Feumaidh sibh uile pròiseact rannsachaidh a dhèanamh fhad 's a tha sibh anns an Eilean Sgitheanach. Faodaidh sibh an cuspair a thaghadh. Dè tha sibh an dùil a dhèanamh?

Màiri Anna: Tha mise 'n dùil pròiseact a dhèanamh air Cruinn-eòlas oir tha beanntan agus lochan anns an Eilean Sgitheanach.

Tidsear: Glè mhath, a Mhàiri Anna.

- (C4-1-3-22) b **Tidsear:** Anndra? Dè tha thusa a' dèanamh?
Anndra: Tha mise a' smaoinichadh gu bheil mi a' dol a dhèanamh pròiseact air Eachdraidh.
Tidsear: Bidh sin inntinneach.
- (C4-1-3-23) c. **Ceit:** Tha mise 'n dùil pròiseact a dhèanamh air Gàidhlig oir tha colaiste Ghàidhlig anns an Eilean Sgitheanach.
Tidsear: Tha sin ceart. 'S e Sabhal Mòr Ostaig an t-ainm a th' oirre.
- (C4-1-3-24) d. **Tidsear:** A Thòmais? Dè tha thusa a' dèanamh?
Tòmas: Tha mi fhìn an dùil ceòl a dhèanamh. Tha ùidh mhòr agam ann an seinn agus ceòl traidiseanta.
Tidsear: Math dha-rìribh.
- (C4-1-3-25) e. **Tidsear:** Agus, a Ruairidh?
Ruairidh: Tha ùidh agam ann an Spòrs. Tha mi a' smaoinichadh gu bheil mi a' dol a dhèanamh pròiseact air iomain.
Tidsear: Ceart gu leòr.
- (C4-1-3-26) f. **Carole:** Am faod mise pròiseact a dhèanamh air Eaconamas Dachaigh?
Tidsear: Faodaidh, a Charole. Dè tha thu a' dol a dhèanamh?
Carole: Tha mise a' dol a sgrìobhadh leabhar beag le reasabaidhean às an Eilean Sgitheanach.
Tidsear: Mmmm! Math math! Tha biadh math anns an Eilean Sgitheanach.
- (C4-1-3-27) g. **Tidsear:** A Choinnich, a bheil fhios agad dè tha thusa ag iarraidh a dhèanamh?
Coinneach: Chan eil fhios agam fhathast.
Tidsear: Tha thu measail air Ealain nach eil?
Coinneach: Tha.
Tidsear: Dè mu dheidhinn Ealain ma tha? Tha seallaidhean brèagha anns an Eilean Sgitheanach. Faodaidh tu dealbh a pheantadh.
Coinneach: Am faod?
Tidsear: Faodaidh.
Coinneach: Sgoinneil! Nì mi sin. Tha mi math air Ealain.

(C4-1-3-28) Earrann 4a (8a. Èist Am feum mi dhol dhan sgoil an-diugh?)

(C4-1-3-29) a. **Anna:** Am feum mi a dhol dhan sgoil an-diugh?

Mam: Feumaidh.

(C4-1-3-30) b. **Màrtainn:** Am feum sinn sgrìobhadh ann an seantansan?

Mgr Caimbeul: Chan fheum.

(C4-1-3-31) c. **Calum:** Am feum mi a dhol dhan leabaidh an-dràsta?

Dad: Chan fheum.

(C4-1-3-32) d. **Uilleam:** Am feum mi suidhe an sin?

Tidsear: Feumaidh!

(C4-1-3-33) e. **Sìne:** Am feum thu seinn?

Catrìona: Chan fheum.

(C4-1-3-34) f. **Pòl:** Am feum thu a dhol dhan fhiaclair?

Iain: Feumaidh.

(C4-1-3-35) Earrann 4b (8b. Èist Am feum mi dhol dhan fhiaclair?)

(C4-1-3-36) a. **Mam:** Greas ort, Anna! Bidh am bus a' tighinn ann an còig mionaidean.

Greas ort!

Anna: Och, a Mham! Am feum mi a dhol dhan sgoil an-diugh?

Chan eil mi gu math.

Mam: Ist! Feumaidh. Chan eil càil ceàrr ort. Nise. Seo do sheacaid. Mach à seo.

Anna: Huh.

(C4-1-3-37) b. **M:** A Mhaighstir Chaimbeil?

MC: Seadh, a Mhàrtainn?

M: Am feum sinn sgrìobhadh ann an seantansan?

MC: Chan fheum.

M: Tapadh leibh.

- (C4-1-3-38) c. **Dad:** A Chaluum, tha e deich uairean. Leabaidh!
Cal: Aww, Dad! Tha mi a' coimhead Top Gear. Tha e uabhasach math.
 Am feum mi a dhol dhan leabaidh an-dràsta?
Dad: Top Gear eh? Is toigh leam fhìn Top Gear.
Cal: Am feum mi a dhol dhan leabaidh an-dràsta? Deich mionaidean? Mas e ur toil e?
Dad: Ceart. Chan fheum. Faodaidh tu fuireach deich mionaidean.
Cal: Sgoinneil! Tapadh leibh.
- (C4-1-3-39) d. **Tidsear:** Uilleim, thalla agus suidh ri taobh Raonaid.
Uilleam: Carson?
Tidsear: Uilleim, bi modhail! Suidh ri taobh Raonaid.
Uilleam: Aww! Am feum mi suidhe an sin?
Tidsear: Feumaidh!
- (C4-1-3-40) e. **Sìne:** A Chatrìona! Am feum thu seinn? Tha thu uabhasach air.
Cat: Huh! Chan fheum, ach tha e a' còrdadh rium.
Sìne: Uill, chan eil e a' còrdadh riumsa. Bi sàmhach!
- (C4-1-3-41) f. **Iain:** Aobh!
Pòl: Dè tha ceàrr ort?
Iain: Tha an dèideadh orm.
Pòl: Obh obh! A bheil e uabhasach goirt?
Iain: Tha.
Pòl: Am feum thu a dhol dhan fhiaclair?
Iain: Feumaidh – tha mi a' smaoineachadh. Cha toigh leam am fiaclair.
 Tha an t-eagal orm.

(C4-1-3-42) Earrann 5 (10. Èist Am Faod mi a dhol dhan phartaidh?)

- (C4-1-3-43) a. Am faod mi a dhol dhan bhùth?
 Faodaidh.
- (C4-1-3-44) b. Am faod mi a dhol dhan taigh-bheag?
 Chan fhaod.

- (C4-1-3-45) c. Am faod mi a dhol dhan phartaidh?
Chan fhaod.
- (C4-1-3-46) d. Am faod mi a dhol dhan sgoil?
Faodaidh.
- (C4-1-3-47) e. Am faod mi peansail fhaighinn?
Faodaidh.
- (C4-1-3-48) f. Am faod mi bruidhinn ri Mgr MacLeòid?
Faodaidh.
- (C4-1-3-49) g. Am faod mi deoch fhaighinn?
Chan fhaod.
- (C4-1-3-50) h. Am faod mi seinn aig a'chèilidh?
Faodaidh.

(C4-1-3-51) Earrann 6 (14. Èist Feumaidh sinn biadh a cheannach)

- (C4-1-3-52) a. **Mgr M:** Nise, feumaidh sinn biadh a cheannach.
Feumaidh dithis a dhol dhan bhùth.
- A:** Am faod mise agus Màiri Anna a dhol ann?
- Mgr M:** Faodaidh Anndra.
- A:** Dè dh'fheumas sinn a cheannach?
- (C4-1-3-53) b. **Mgr M:** Feumaidh sinn dà liotair bainne, crogan cofaidh, pacaid tì, siùcar, aran, silidh, ìm, measan, uighea agus brochan airson bracaist.
- A:** A Mhàiri Anna, feumaidh tu liosta a sgrìobhadh.
- MA:** Ceart gu leòr. Dà liotair bainne, crogan cofaidh, siùcar, aran, silidh, pacaid tì, ìm, measan, uighean agus brochan. A bheil sin ceart?
- (C4-1-3-54) c. **Mgr M:** Dè tha sibh ag iarraidh airson dinnear a-nochd?
- MA:** Am faod sinn iasg agus sliseagan a ghabhail?
- Mgr M:** Faodaidh. An toigh leibh uile iasg agus sliseagan?
- All:** 'S toigh.
- (C4-1-3-55) d. **Mgr M:** Ceart. Faodaidh sibhse a dhol dhan bhùth agus gheibh mise an t-iasg agus na sliseagan.

(C4-1-3-56) Earrann 7 (17a. Èist Coiseachd-monaidh)

- (C4-1-3-57) a. **Mgr S:** An-diugh tha sinn a' dol a-mach cuairt ann an ceann a tuath an eilein.
- (C4-1-3-58) b. **Mgr S:** Tha i fuar agus fliuch a-muigh.

- (C4-1-3-59) c. **Mgr S:** Feumaidh sibh bòtannan no brògan-coiseachd a chur oirbh, geansaidh blàth, ad agus còta-uisge.
- (C4-1-3-60) d. **Mgr S:** Chan fhaod sibh briogais denim a chur oirbh.
Carole: Carson?
Miss M: Chan eil iad freagarrach an uair a tha latha fliuch ann, a Charole.
- (C4-1-3-61) e. **Ruairidh:** Am faod mi brogan spòrs a chur orm?
Mgr S: Chan fhaod, a Ruairidh. Chan eil brogan spòrs freagarrach. Bidh do chasan fliuch agus fuar.
Miss M: Tha bòtannan agad nach eil?
R: Tha.
Miss M: Cuir ort iad ma-thà.
R: Ach tha mi a’ smaoinichadh gu bheil bòtannan grànda.
Miss M: Cuir ort iad.
R: Ceart gu leòr.
- (C4-1-3-62) f. **Mgr S:** Feumaidh sibh peann agus pàipear agus poca-droma a thoirt leibh cuideachd.
- (C4-1-3-63) g. **Miss M:** Ceart. Feumaidh sinn falbh ann am fichead mionaid.
- (C4-1-3-64) h. **Miss M:** Greasaibh oirbh!

(C4-1-3-65) Earrann 8 (Suil air ais 5.Èist – An Sgìre Agam)

- (C4-1-3-66) a. Is mise Fionnghal Nic an Tòisich agus tha mi còig-deug. Tha mi a’ fuireach ann am baile beag – Bun Easain ann am Muile. 'S e baile beag snog a th’ ann.
- (C4-1-3-67) b. Tha bùth, bun-sgoil, eaglais, taigh-òsta agus talla ann.
- (C4-1-3-68) c. Tha an taigh agam faisg air a’ mhuir. Bhon taigh agam chì thu a’ mhuir agus an cladach. Cuideachd, chì thu abhainn, beanntan, monaidhean agus craobhan.
- (C4-1-3-69) d. Tha croitean ann am Bun Easain agus chì thu caoraich agus crodh orra. 'S toigh leam a bhith a’ fuireach an seo. Tha mi a’ smaoinichadh gu bheil e uabhasach snog.
- (C4-1-3-70) e. Ann am Bun Easain, faodaidh tu a dhol a dh’iasgach, a dhol dhan chladach, snàmh anns a’ mhuir, falbh ann an canù no falbh air baidhsagal.

(C4-1-3-71) Earrann bhidio 1 (Cultar) Latha Math – MÀNran*Sèist/Chorus*

Latha math air an Eilean

Eilean Leòdhais mo Ghràidh

Latha math air an Eilean

Dachaigh mo smuaintean gu bràth

Rann 1

Ag èirigh tràth anns a' mhadainn

A' ghrian a' deàrsadh sìos

Tha àile na mara a' tighinn tron uinneig

Tha h-uile duin' an àirde

Rann 2

Tha an abhainn làn le pailteas uisge

Tha am bradan a' tighinn a-rithist

Tha na balaich bheaga shìos air an drochaid

Feuch an glac iad aon no dhà

Rann 3

Tha an t-earrach ann 's na lathaichean fada

Tha na h-uain a' ruith mun cuairt

Tha na bodaich a-muigh a' buain na mònach

Tha an t-àm sin air tighinn a-rithist

Rann 4

Tha a' ghealach shuas 's a' ghrian na cadal

Tha an oidhche nis air tighinn

Tha e sàmhach is ciùin tron an Eilean

Tha e math a bhith beò

Tha e math a bhith beò

(C4-1-3-72) Earrann bhidio 2 (Cultar)***Eilean Uibhist mo Rùin le Julie Fowles***

Eilean Uibhist mo rùin

My beloved island of Uist

Eilean cùbhraidh nam beann

Scented island of the mountains

Eilean Uibhist mo rùin

My beloved island of Uist

B' e mo dhùrachd bhith ann

My desire is to be there

An Eilean Uibhist mo rùin

In my beloved island of Uist

B' e mo shòlas bhith air m' eòlas
 San eilean bhòidheach ud thall
 Far am faic mi mo chàirdean
 'S gheibhinn fàilte nach gann
 An Eilean Uibhist mo rùin

*I will be overjoyed to be on familiar ground
 In the beautiful island yonder
 Where I will see my relations
 And receive a tremendous welcome
 In my beloved island of Uist*

Far am faic mi fir òga
 Ghearradh mòine nan dean
 'S a ghearradh snasail an t-eòrna
 'S a chuireadh dòrlach sa bhann
 An Eilean Uibhist mo rùin

*Where I will see young men
 Skillfully cutting peats
 Neatly cutting the barley
 And tying the sheaf
 In my beloved island of Uist*

Far am faic mi fir liatha
 Glic-bhriathrach nan cainnt
 Mean-bheachdach sean-eòlach
 A' toirt seòladh don chloinn
 An Eilean Uibhist mo rùin

*Where I will see gray-haired men
 Wise and eloquent in their talk
 Precise in their opinions, worldly wise with age
 Giving advice to the children
 In my beloved island of Uist*

Far am faic mi mnathan uasal
 Aoigheil, uallachail, trang
 Tha ro ainmeil nan stòltachd
 'S an gnìomh dòigheil nan làimh
 An Eilean Uibhist mo rùin

*Where I will see noble women
 Kindly, proud and hard-working
 Renowned for their steadiness
 And their excellent handiwork
 In my beloved island of Uist*

Tha coibhneas is bàigh
 'Gabhail àit' ann an com
 Gach neach a chaidh àrach
 Fo sgàile nam beann
 An Eilean Uibhist mo rùin

*There is kindness and affection
 That comes from within
 Each person reared
 In the shade of the mountains
 In my beloved island of Uist*

Bidh aoigheachd is fàilte
 Gu bràth feadh nan gleann
 Fad 's a bhuaileas air tràigh
 Boinne sàile nan tonn
 An Eilean Uibhist mo rùin

*There will always be a joyous welcome
 Throughout the glens
 As long as each salty droplet of the waves
 Hits the shore
 In my beloved island of Uist*

'S e slàn leis na dh'fhàg mi
 Bheir mo dhàn-sa gu ceann
 'S le m' phiuthar, 's le m' bhràithrean
 'S le m' phàrantan thall
 An Eilean Uibhist mo rùin

*Bidding farewell to those I left
 I will bring my poem to a close
 To my sister, to my brothers
 And my parents yonder
 In my beloved island of Uist*

(C4-1-3-75)

Earrann 9 (Ceum a bharrachd 3. – Èist Madainn Chofaidh)

(C4-1-3-75)

Feasgar math. Tha e còig uairean agus tha sibh ag èisteachd ri *Dè tha dol?* air *BBC Radio nan Gàidheal*.

An toigh leibh cofaidh is pìos math cèic? Uill, mas toigh, còrdaidh seo ribh.

Bidh sgoilearan Àrd-sgoil Bhaile Theàrlaich a' cumail madainn chofaidh anns an sgoil Disathairne an dàrna latha den Dàmhair eadar deich uairean agus meadhan-latha.

Bidh tì is cofaidh, cèicean, briosaidean, sgonaichean, ceòl, seinn is dannsadh gu leòr ann. Abair spòrs!

Cosgaidh na tiogaidean not agus caogad sgillinn. Gheibh sibh na tiogaidean aig an doras no bho oifis na sgoile.

Airson tuilleadh fiosrachaidh, faodaidh sibh fònadh dhan sgoil air 01463 649 252.

Siuthadaibh! Thigibh ann! Bidh fàilte mhòr oirbh.

Sin madainn chofaidh, Àrd-sgoil Bhaile Theàrlaich, Disathairne an dàrna latha den Dàmhair eadar deich uairean agus meadhan-latha.

